

SECONDARY SCHOOL IMPROVEMENT PROGRAMME (SSIP) 2016

AFRIKAANSE WEERGAWE

GRAAD 12

VAK: GEOGRAFIE

LEERDER ANTWOORDE

(BLADSY 1 of 16)

SESSIE NO: 12 EKONOMIESE GEOGRAFIEPHY – PRIMÊRE SEKTOR

AFDELING A: TIPIESE EKSAMEN VRAE - ANTWOORDE

VRAAG 1:

- 1.1 Uitvoer (1) (1 x 1) (1)
- 1.2 Primêre (1) (1 x 1) (1)
- 1.3 12,3% (1) (1 x 1) (1)
- 1.4 Goedkoper voedsel (2)
 Groter voedselverskeidenheid (2)
 Ontwikkeling van landelike gebiede (2)
 Verskaf grondstowwe vir die vervaardigingsnywerheid (2)
 Ontwikkeling van verwerkingsnywerhede (2)
 Werkgeleenthede(2)
 Voedselsekerheid (2)
 Bevorder kleinskaal boerdery (2)
 Verhoog die BBP/handelsbalans (2)
 Verskaf voedsame/vars voedsel (2)
 Bemagtig vroue in landelike gebiede (2)
 [ENIGE TWEE. AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE] (2 x 2) (4)
- 1.5 Nuwe vervoernetwerke geskep (2)
 Vervoernetwerke is verbeter (2)
 Ontwikkeling van gespesialiseerde vervoerfasiliteite (2)
 Besproeiingskemas is ontwikkel (2)
 Elektrisiteitsnetwerke is ontwikkel (2)
 Gespesialiseerde hawefasiliteite (2)
 [ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.6 Onbetroubare reënval verhoog die risiko van gronderosie (2)
 Produksie neem af (2)
 Lei tot verhoogde voedselpryse (2)
 Voedseltekorte (2)
 Verhoogde invoer van voedsel (2)
 Boere word onbetroubare voorsiener vir die mark (2)
 Verhoog die koste van voedsel produksie (2)
 [ENIGE TWEE. AANVAAR ENIGE ANDER AANVAARBARE ANTWOORDE]
 (2 x 2) (4)

VRAAG 2:

- 2.1 Werkers wou 'n verhoogde loon/salaris hêverskille /werkstoestande/verskille tussen twee unies/ dooie punt tussen werker en werkgever (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 2.2 Rotsstortings (1)
Blootstelling aan stof (1)
Hoë geraasvlakke (1)
Gevaarlike dampe (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 2.3 Minder grondstowwe om uit te voer (2)
Verlies aan inkomste (2)
Verminderde produkie (2)
Stakende werkers kan hulle werk verloor wat tot werkloosheid sal lei (2)
Suid-Afrika sal minder buitelandse beleggings lok en die BBP sal verlaag (2)
Die geldeenheid sal verswak en ekonomiese onstabieleit tot gevolg hê (2)
Infrastruktuur sal nie ontwikkel en Suid-Afrikaanse ekonomiese groei belemmer (2)
Negatiewe handelsbalans (2)
Belasting inkomste verminder (2)
[ENIGE DRIE. AANVAAR ANDER RELEVANTE ANTWOORDE] (3 x 2) (6)
- 2.4 Verbeterde kommunikasie tussen mynbestuurders en mynwerkers (2)
Verbeterde verhoudings tussen mynbestuurders en mynwerkers (2)
Beter werksomstandighede vir werkers, veral hoë risiko werkers (2)
Belegging in die plaaslike gemeenskap, veral in die gebied van opvoeding en sosiale ontwikkeling (2)
Moontlike winsdeling met mynwerkers (2)
Vaardighedsopleidingsentra sodat mynwerkers meer vaardig is in hulle werksomgewing (2)
Veiligheids regulasies moet nagekom word (2)
Geslagsgelykheid (2)
[ENIGE DRIE. AANVAAR ANDER] (3 x 2) (6)

VRAAG 3:

- 3.1 Wanneer die inwoners van 'n land toegang tot genoeg voedselvoorrade het (1)
[KONSEP] (1 x 1) (1)
- 3.2 54,4% (1) (1 x 1) (1)
- 3.3 Klimaatsfaktore (omhewingsgefare): droogtes , oorstromings en gronderosie het negatiewe invloed op boerdery en lei tot voedselonsekerheid (2)
Reënval: Lae, onbetroubare reënval lei tot voedselonsekerheid (2)
Grondvrugbaarheid: onvrugbare grond lei tot voedselonsekerheid
Hael: haelstorms vernietig gewasse en dood onder vee (2)
Siektes/peste: Plantsiektes vernietig gewasse/veesiektes vernietig kuddes (2)
El-Niño lei tot droogtes of vloede wat verwoestyning verhoog en verminder voedselonsekerheid(2)

Natuurlike veldbrande/bergwinde kan weiding en gewasse/lewende hawe verwoes (2)
 [MOET BESPREEK – SLEGS DIE LYS VAN FEITE ONAANVAARBAAR]
 [ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

3.4 MAATREËLS OM VOEDSELSEKERHEID TE VERBETER

Stel 'n nasionale voedselsekerheidstrategie in (2)
 Moedig boere aan om modern boerderymetodes te gebruik om uitsette te verhoog (2)
 Verbou mengsel van gewasse of beoefen gemengde boerdery (2)
 Berg voedsel om tydens droë seisoen te gebruik (2)
 Gebruik genetiesaangepaste voedsel (2)
 Regering moet incentives en subsidies aan boere verskaf (2)
 Meer navorsing om te bepaal hoe voedselproduksie te vergroot vir plaaslike toestande (2)
 Bou van damme in droë gebiede om verbouing aan te moedig (2)
 Maak dit moontlik dat meer mense toegang tot landbougrond het/grondhervorming (2)
 Verbeter handelsbetrekkinge om sodoende toegang tot goedkoper voedsel te verkry (2)
 Konsolidasie van plaaseenhede om produktiwiteit te verhoog (2)
 Landboukundige owerhede om voedsel produksie te verbeter (2)
 Moedig grondbesit aan (2)
 [ENIGE VIER - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE] (4 x 2) (8)

VRAAG 4:

- 4.1 Lae produktiwiteit (1)
 Informele beesboerdery (1) [Enige een] (1 x 1) (1)
- 4.2 Middelklas word groter en spandeer en verbruik meer (1)
 Geprojekteerde groei van 1 biljoen tot 2 biljoen mense teen 2050 (1)
 [ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 4.3 Groot landelike bevolking beoefen bestaansboerdery (2)
 In sekere culture word die rykdom van 'n familie deur die aantal beeste bepaal (2)
 Huishoudelike gebruik van beeste leen dit nie tot komersiële gebruik van beeste nie (2)
 Opkomende boere het nie opleiding nie (2)
 [ENIGE EEN - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE] (1 x 2) (2)
- 4.4 Die Suid-Afrikaanse regering kan:
 Vermeerder onderrig/opleiding van kleinskaalboere in grond- en finansiële bestuur (2)
 Moedig die gebruik van landbou-uitbreidingamptanare onder kleinskaalboere aan (2)
 Moedig landeienaarskap aan deur meer grondregte en restitusie (2)
 Verbeter toegang tot verbandlenings deur die ontwikkelingsbank aan kleinskaalboere om toegang tot geld te verkry (2)

Moedig oopmarkte vir regverdigte en gelyke prysbepalings vir beesvleis en beesvleisprodukte (2)
 Moedig lenings aan vir tegniese en wetenskaplike adviseers om kleiskaalboere te help (2)
 Verhoog invoertariere op beesprodukte om handel met die tuismerk aan te moedig (2)
 Versnel die grondherverdelingsproses (2)
 [ENIGE TWEE - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE]

(2 x 2) (4)

4.5 Toename in gronderosie/-vernietiging a.g.v. groter kuddes (2)
 Verwydering van plantegroei (oorbeweiding) (2)
 Toename in lugbesoedeling a.g.v. die vrystelling van metaangas (2)
 Toenemende aardverwarming (2)
 Verwoestyning (2)
 Kompaktering van die grond wat infiltrasie verminder (2)
 [ENIGE TWEE - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE]

(2 x 2) (4)

4.6 Dra tot die BBP by deur uitvoerprodukte (2)
 Verskaf werk (2)
 Bron van grondstof vir nywerhede bv. ingemaakte vleis (2)
 Gebruik in die vervaardiging van suiwelprodukte (2)
 [ENIGE EEN - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE]

(1 x 2) (2)

AFDELING B: HUIWERK ANTWOORDE

VRAAG 1

1.1. Bruto Binnelande Produk (1 x 2 = 2)

1.2.

1.3. **BBP:** Bruto Binnelande Produk – die totale waarde van al die dienste gelewer en goedere geproduseer in in land in een jaar. ✓✓
BNP: Bruto Nasionale Produk –die totale waarde van al die finale goedere en dienste wat deur 'n nasie in 'n spesifieke jaar geproduseer word, plus inkomste wat deur sy burgers verdien word (insluitende inkomste van mense wat in die buiteland bly) minus die inkomste van nie-inwoners wat in daardie land bly. ✓✓ (2 x 2 = 4)

1.4. **Primêre aktiwiteite:** die ontginning van natuurlike hulpbronne uit die natuur. ✓✓

Sekondêre aktiwiteite: aktiwiteite wat grondstowwe meer nuttig en waardevol maak ✓✓

Tersiêre aktiwiteite: Alle dienste gelewer. ✓✓ (3 x 2 = 6)

- 1.5. Elektrisiteit gas en water ✓✓
 HOP het ten doel om aan die basiese behoeftes van die mense van SA te voorsien wat water en elektrisiteit voorsiening insluit– sodat hierdie aktiwiteite kan groei in. ✓✓
 (2 x 2 = 4)
- 1.6. Flukturerende wêreld ekonomie ✓✓
 Veranderende groei en belegging in SA ✓✓
 Veranderende inflasie koerse en verbruiker besteding ✓✓
 Impak van wêreldwye insinking van die ekonomie rondom 2008 (2) ✓✓
 Hoë werkloosheidsvlakke plaas druk op regerings om aan werklooses te voorsien (2) ✓✓
 Stakings verminder produktiwiteit en uitvoere (2) ✓✓
 Impak van MIV/VIGS pandemie verminder arbeidsmag en produktiwiteit (2) ✓✓
 Armoede/verbreding van rykdom gaping het misdaad/hawelose mense tot gevolg en meer geld moet spandeer word om hierdie sosiale kwessies te voorkom (2) ✓✓
 Veranderinge/fluktuasies in die waarde van die rand (2) ✓✓
 Swak beleid ontwikkeling kan ekonomiese niegings aanpas (2) ✓✓
 Natuurrampe (2) ✓✓
- 1.7. BYDRAE
 Genereer geld in die vorm van belasting (2) ✓✓
 Baie industriële produkte word uitgevoer (2) ✓✓
 Buitelandse valuta word verdien (2) ✓✓
 Word gebruik om vir invoerprodukte te betaal (2) ✓✓
 Ook gebruik om die land te ontwikkel (2) ✓✓
GROEI
 Vervaardiging verskaf/ skep werk (2) ✓✓
 Lok buitelandse beleggings (2) ✓✓
 G8 en BRICS nasies sien potensiaal vir ontwikkeling (2) ✓✓
 Verskaf 'n belangrike mark vir grondstowwe van die primêre sektor (2) ✓✓
 Primêre/tersiêre/kwarternêre sektor sal groei (2) ✓✓
 Finansies beskikbaar vir groei/ontwikkeling van infrastruktuur (2) ✓✓
 (4 x 2 = 8)

VRAAG 2

- 2.1. Voedselonsekerheid: 'n land wat nie kan voorsien in die vraag van voedsel van sy mense nie/ beperkte toegang tot voedsel wat tot wanvoeding en hongersnood lei. ✓✓
 (2 x 1 = 2)
- 2.2. Vloede was gewasse weg
 Droogtes vernietig gewasse
 Lae en onbetroubare reënval
 Vermindering in grondvrugbaarheid
 Plae en siektes verminder opbrengste
 (2 x 1 = 2)

- 2.3. Hoë produksie koste verminder opbrengste (2) ✓✓
 Landelike stedelike migrasie verminder die getal produktiewe mense op plase (2) ✓✓
 HIV / VIGS veroorsaak arbeidstekorte op plase
 Die groot getalle bestaansboere versien slegs aan eie behoeftes. (2) ✓✓
 Swak boerdery parktyke veroorsaak lae opbrengste (2) ✓✓
 Lae per kapita inkomste . nie geld vir kos nie (2) ✓✓
 Beperkte kapitaal om in grootskaal boerdery te belê (2) ✓✓
 Politieke onstabliteit het 'n negatiewe impak op plaasuitsette (2) ✓✓
 Korupsie veroorsaak dat hulp nie by boere uitkom nie (2) ✓✓
 (2 x 2 = 4)
- 2.4. Werkverskaffing op plase om landelike stedelike migrasie te voorkom (2) ✓✓
 Opleiding in moderne boerdery tegnieke (2) ✓✓
 Voorsien moderne boerdery tagnologie (2) ✓✓
 Oorskakeling na kommersieële boerdery (2) ✓✓
 Boer met kontant gewasse om wins in plaas in te ploeg (2) ✓✓
 Gebruik hibriede saad om opbrengste te vergroot (2) ✓✓ (2 x 2 = 4)
- 2.5. Uitvoer van landbou produkte (2) ✓✓
 Buitelandse inkomste voorsien (2) ✓✓
 Werkskepping (2) ✓✓
 Rou materiaal vir skondêre aktiwiteite
 Verskag voedsel vir groeiende bevolking / verminder invoere (2) ✓✓
 Bevorder ontwikkeling van infrastruktuur (2) ✓✓
 Bevorder die ontwikkeling van stede (2) ✓✓
 Voorsien inkomste van belasting vir die land (2) ✓✓ (4 x 2 = 8)

VRAAG 3

- 3.1. Boerdery ✓
 Visserij ✓
 Bosbou ✓
 Mynbou ✓
 Jag ✓ (5 x 1 = 5)
- 3.2.1. D / tersiêre aktiwiteite ✓✓
 3.2.2. A / primêre aktiwiteite ✓✓
 3.2.3. E / kwaternêre aktiwiteite ✓✓
 3.2.4. C / Informele sektor ✓✓
 3.2.5. B / sekondêre sektor ✓✓ (5 x 2 = 10)

VRAAG 4:

- 4.1. Betrokke is by die ontginning van grondstowwe uit die natuurlike omgewing
 ✓✓ (2) [Konsep] (1 x 2) (2)
- 4.2. Primêre aktiwiteite voorsien grondstowwe vir sekondêre aktiwiteite (2) ✓✓
 Sekondêre aktiwiteite prosessee die rou materiaal (2) ✓✓
 [Enige een] (1 x 2) (2)

- 4.3. a) Y (2) ✓✓ (1 x 2) (2)
 b) X (2) ✓✓ (1 x 2) (2)
- 4.4.1. Nee ✓ (1)
- 4.4.2. Hoë persentasie van die primêre aktiwiteite (2) ✓✓
 Laer persentasie sekondêre en tersiêre (goedere en dienste) (2) ✓✓
 Minder voltooide goedere te verkoop / uitvoer (2) ✓✓
 Minder bydraes tot die BBP (2) ✓✓ [Enige EEN] (1 x 2) (2)
- 4.5. Primêre: Boerdery visvang, jag, bosbou, mynbou en jag - enige 1 ✓
 Sekondêre: verwerking en vervaardiging / Industries - enige 1 ✓
 Tersiêre: Enige diens (finansies, wetlik, gesondheid, die regering, opvoeding, groothandel, kleinhandel, - enige 1 ✓ (3 x 1 = 3)
- 4.6. Mynboe ✓
 Boerdery ✓ (2 x 1 = 2)

VRAAG 5:

- 5.1. **Voedselsekuriteit:** dit is wanneer al die mense in 'n land het toegang tot genoeg gesonde kos (2) ✓✓ (1 x 2 = 2)
- 5.2. Hoë arbeidskoste (2) ✓✓
 Koste van kunsmis (2) ✓✓
 Invoer van plaas masjinerie teen 'n hoë koste (2) ✓✓
 Gereelde droogtes resultate in boere teen 'n verlies (2) ✓✓
 Werkers gaan staak vir hoër lone (2) ✓✓
 Toenemende brandstofkoste (2) ✓✓
 Toenemende vervoerkoste (2) ✓✓
 Toenemende operasionele koste (2) ✓✓ (2 x 2 = 4)
- 5.3. Voedsel sal duurder wees (2) | |
 Swak sal honger ly / voedselonsekerheid (2) ✓✓
 Drop in ekonomie / impak op die BBP en BNP (2) ✓✓
 Hoë werkloosheid (2) ✓✓
 Hoër inflasiekoers (2) ✓✓
 Negatiewe of ongunstige handelsbalans (2) ✓✓ (3 x 2 = 6)
- 5.4. Kleinskaalse boerdery vind plaas op 'n klein gebied, het 'n klein opbrengs en word dikwels verkoop op die plaaslike mark. (2) ✓✓
 Groot skaalse boerdery behels groot volumes van die produk en die land gebruik word. Boere dikwels boer 'n wins te maak. Produkte kan plaaslik verkoop word, nasionaal of uitgevoer. (2) ✓✓ (2 x 2 = 2)
- 5.5. Kleinskaalse boere verseker 'n inkomste en kos vir families te wees selfonderhoudend en nie, afhangende van die ander. (2) ✓✓
 Groot skaalse boere produseer genoeg kos maak beskikbaar is vir die bevolking, selfs vir diegene wat nie kos produseer nie. Die belasting en wins kan gebruik word om ander produkte wat in 'n tekort in die land te koop. ✓✓ (2 x 2 = 4)

- 5.6. Arm gemeenskappe en landelike gemeenskappe dikwels nie dieselfde ✓✓
voedselsekuriteit vlakke as meer gegoede dele van die bevolking ervaar nie.
✓✓ (2 x 2 = 4)
- 5.7. Regering moet aansporings en opleiding aan boere te help om hul winste
verhoog (2) ✓✓
Kleinskaalse besproeiingskemas en toegang tot water te verbeter (2) ✓✓
Moedig konsolidasie van plase van bestaansboere aan om produksie te
verhoog (2) ✓✓
Praktiseer wisselbou (2) ✓✓
Verskaf opleiding aan boere om uitset (2) ✓✓ te verhoog
Plant geneties aangepaste gewasse, want hulle is meer bestand teen
onkruid (2) ✓✓
Maak lae rente lenings aan opkomende boere beskikbaar (2) ✓✓
Veilige water en bestuur waterbronne (2) ✓✓
Beskerm grond teen erosie (2) ✓✓
Die regering moet die verspreiding van en toegang tot voedsel (2) ✓✓ monitor
Berging van voedsel uit surplus seisoene (2) ✓✓
[Enige VIER van bogenoemde - Aanvaar ander redelike antwoorde].
(4 x 2 = 8)

SESSIE NO: 13 EKONOMIESE GEOGRAFIËPHY – SEKONDÊRE EB TERSIERE SEKTOR

AFDELING A: TIPIESE EKSAMEN VRAE – ANTWOORDE

VRAAG 1:

- 1.1 'n Ruimtelike-ontwikkelingsinisiatief is 'n program wat deur die kabinet
ontwerp is om die funksionaliteit van die regering in sekere gebiede van die
land te verbeter, veral in daardie gebiede wat 'n groeipotensiaal toon (1)
[KONSEP] (1 x 1) (1)
- 1.2 ROI'e is belangrik, want dit verhoog die produktiwiteit en rykdom van
grensgebiede in Suid-Afrika (2)
ROI'e verhoog die lewenstandaard van die plaaslike gebied (2)
ROI'e help om die plaaslike infrastruktuur op te gradeer (2)
Toenemende openbare en privaatsektorbeleggings (2)
Meer werksgeleenthede (2)
Verminder landelik-stedelike migrasie (2)
Buitelandse belegging gemik op toerisme (2)
[ENIGE TWEE. AANVAAR ANDER] (2 x 2) (4)
- 1.3 Om interne handel vir uitvoere te ontwikkel (2)
Vervoernetwerke verhoog toeganklikheid en handel tussen ROI'e (2)
Skakeling (2)
Vervoer van grondstowwe per pad en spoor (2)

Vervoer van verwerkte goedere per pad en spoor (2)
 Toeganklikheid tot markte - virtueel en werklik (2)
 Geldoordrag (2)
 ROI'e was ontwikkel in onderontwikkelde areas (2)
 Meer mense dus 'n groeter behoefte aan infrastruktuur (2)
 Verbeterde tegnologie (2)
 Lok meer toeriste (2)
 [ENIGE EEN] (1 x 2) (2)

1.4 Toerisme

Groei moontlik gemaak deur 'n effektiewe infrastruktuur (2)
 Effektiewe vervoernetwerke maak toeristeplekke toeganklik (2)
 Effektiewe kommunikasienetwerke maak toeristeplekke meer toeganklik op die internet (2)
 Toegang tot afgeleë plekke maak dit moontlik vir toeriste om verder in die ROI te reis (2)
 Maak dit veiliger om te reis (2)
 Opheffing van die gemeenskap
 Vervoernetwerke verhoog handelstoeganklikheid binne die ROI (2)
 Kommunikasienetwerke verseker groei binne die ROI deur tegnologie (2)
 Skep ekonomiese welvaart waar plaaslike gemeenskappe hulle produkte kan verkoop (2)
 Skep werksgeleenthede vir plaaslike gemeenskappe (2)
 Maak die ontwikkeling van Klein en Medium Mikrobesehede moontlik (2)
 Gradeer die plaaslike infrastruktuur op (2)
 Verskillende etniese groepe wat binne die ROI saamwerk om toerisme te ondersteun lei tot groter samehorigheid onder mekaar (2)
 Groter inkomste vir plaaslike gemeenskappe (2)
 Inkomstes word gebruik om gemeenskapsprojekte te ontwikkel (2)
 Ontwikkel etniese/kultuurtrots (2)
 [ENIGE VIER. MOET NA BEIDE ASPEKTE VERWYS.LEERDERS MAG 'N BESPREKING OOR EEN SPESIFIEKE ROI'e AANRAAK- AANVAAR ANDER] (4 x 2) (8)

VRAAG 2:

- 2.1 Informele sektor is waar iemand 'n lewensbestaan maak deur 'n ongeregistreerde besigheid, of waar handel sonder 'n lisensie gedryf word (1)
 [KONSEP] (1 x 1) (1)
- 2.2 7,7% (1) (1 x 1) (1)
- 2.3 Straatverkope – verkoop groente (1)
 Vlooiemark – verkoop van allerlei goedere (2)
 [ENIGE EEN. AANVAAR ANDER MOONTLIKE RELEVANTE ANTWOORDE. OPSIES MOET RELEVANT TOT HANDEL WEES] (1 x 1) (1)
- 2.4 Swak sosio-ekonomiese omstandighede wat baie Suid-Afrikaners in die gesig staar (2)

Hoë werkloosheidsyfer (2)
 Meganisering van boerdery en klimaatsrampe het veroorsaak dat baie ongeskoolde landelike arbeiders plase verlaat en tot die informele sektor toetree (2)
 Baie groot besighede het die groei van die informele sektor ondersteun deur aan die informele sektor te sub-kontrakteer (2)
 Immigrante kan nie wettige werk vind nie en tree tot die informele sektor toe om te oorleef (2)
 Verslapping in regulasies (2)
 Hoë werkloosheid/afdankings (2)
 Tekort aan vaardighede/Hoë skool verlaters (2)
 [ENIGE EEN – AANVAAR ENIGE ANDER ANTWOORDE] (1 x 2) (2)

- 2.5 Hulle wil nie belasting betaal nie (2)
 Hulle wil nie as onwettige immigrante gesien word nie (2)
 Pas nie regulasies toe nie (2)
 Duur om vir permitte aansoek te doen (2) (1 x 2) (2)
- 2.6 Handelspermitte is nodig om
 Besighede te reguleer (2)
 Besigheidspesifieke gebiede vir handel toe te ken (2)
 Vennootskappe tussen privaatsektor en informele sektor aan te moedig (2)
 Infrastruktuur (stalletjies) te verskaf in gebiede informele handel gesoneer (2)
 Kleinbesighede te ondersteun deur 'n aktiewe rol in opleiding te speel (2)
 Toegang tot banklenings moontlik te maak (2)
 Bergingsfasiliteite te verskaf (2)
 'n Bydra tot die ekonomie te lewer deur belasting te betaal (2)
 Ablusiefasiliteite te voorsien (2)
 Skoon/higiëniese fasiliteite te voorsien (2)
 Dra tot die BBP by (2)
 Statistiese analise vir beplanning (2)
 Om teistering deur stads oewerhede te voorkom (2)
 [ENIGE VIER. AANVAAR ANDER LOGIESE ANTWOORDE] (4 x 2) (8)

VRAAG 3:

- 3.1 Vervaardiging van goedere/Prosesering van grondstowwe (1)
 [KONSEP] (1 x 1) (1)
- 3.2 'n Nywerheid wat naby aan die verbruiker geleë is (1)
 [KONSEP] (1 x 1) (1)
- 3.3 Brood is bederfbaar en moete binne 'n spesifieke tyd gebruik word (2)
 Kan nie vir lang tydperk gestoor word nie en moet daagliks vervoer word (2)
 Kort lewensydperk a.g.v verkoop teen (sell-by) datums op die produk(2)
 [ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 3.4 Geen lugbesoedeling (2)
 Geen geraasbesoedeling (2)

Geen slegte reuke (2)
 Vervaardig uit ligte grondstowwe (2)
 Naby aan verbruikers geleë (2)
 Geen swaar masjinerie word gebruik nie (2)
 Beslaan 'n klein oppervlakte (2)
 Kan in die SSK aangetref word (2)
 Kliënte kan direk van die ligte nywerheid koop (2)
 Word aangetref in meerverdieping geboue (2)
 [ENIGE TWEE - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE] (2 x 2) (4)

3.5 Vervoer: Effektiewe en genoegsame vervoer van grondstowwe/Verhoging in brandstof verhoog die produksiekoste (2)
 Reiskoste verhoog die reiskoste (2)
 Besikbaarheid van grondstowwe: Bestandele moet redelik naby wees (2)
 Koste van grondstowwe/droogtes/toename in invoer van grondstowwe (2)
 Arbeid: beskikbaarheid van geskoolde/ongeskoolde arbeid (2)
 Elektrisiteit: Volhoubare elektrisiteitsvoorsiening (2)
 Water: beskikbaarheid van water (2)
 Onderhoud van toerusting (2)
 Fabriekshuurkoste (2)
 [ENIGE TWEE - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE] (2 x 2) (4)

3.6 Voorsien 'n toeganklike mark om produkte te koop en verkoop (2)
 Verbruikers het toegang tot winkels wat goedere verkoop (2)
 Fabriek is naby aan die market geleë en verskaf werk aan geskoolde en ongeskoolde arbeiders (2)
 Voorsien belangrike mark vir grondstowwe vanuit die primêre sektor (2)
 Ontwikkeling van infrastruktuur tussen fabriek en markgebiede (2)
 Winste van die vervaardigde produkte waard in die margebied belê (2)
 Dra by tot die BBP (2)
 Verbeter handelsbetrekkinge/buitelandse valuta (2)
 Versterk die plaaslike kleinhandel sektor (2)
 [ENIGE TWEE - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE] (2 x 2) (4)

VRAAG 4:

4.1 (a) Motornywerheid bv. Volkswagen, Mercedes Benz, Ford, General Motors (1)
 Motorkomponent nywerhede bv. Goodyear Tyres/motorbatterye (1)
 Tekstielynerheid, leernywerheid, wolnywerheid /skoene(1)
 Soutnywerheid bv Cerebos sout (1)
 [ENIGE TWEE - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE] (2 x 1) (2)

(b) Besikbaarheid van grondstowwe (2)
 Water vanuit die Visrivierskema en Oranjerivierprojek (2)
 Groot ongeskoolde arbeidsbasis (2)
 Toegang tot plaaslike en internasionale market (2)
 Haweligging (2)
 Vervoerinfrastruktuur (2)

Nuwe diepwaterterminaal by COEGA (2)

Groot hinterland (2)

[ENIGE TWEE - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE]

(2 x 2) (4)

- (c) Die ligging van die Ooskaap is ver vanaf die hoofverbruikersgebiede in die land (2)
- Motorvervaardiging groei in Gauteng en Durban (2)
- Die meeste van die arbeidsmag is ongeskoold of semi-geskoold (2)
- Die gebied kompeteer met die KwaZulu-Natal ROI wat beter toegang tot die Asiatiese market het (2)
- Uit die vier nywerheidstreke het die Ooskaap die kleinste bevolking wat tot kleiner totale inkomstes lei (2)
- Die produkte wat hier vervaardig word het potensiaal 'n kleiner verdienste as die produkte wat in ander nywerheidsgebiede vervaardig word (2)
- Meeste van die privaatmotornywerhede wat in die streek voorkom is in besit van en word bestuur deur mense wat in die Gautengstreek woon (2)
- Daar is minder mineraalhulpbronne in dié streek in vergelyking met ander nywerheidstreke (2)
- Tekort aan energie hulpbronne (2)
- [ENIGE EEN - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE]
- (1 x 2) (2)

4.2 ROL VAN DIE WILDEKUS ROI IN DIE OPHEFFING VAN DIE PLAASLIKE GEMEENSKAP

Dié ROI skakel met die Kwa-Zulu Natal ROI en die Visrivier ROI (2)

Dit skep verhoogde toegang tot ander ekonomiese streke (2)

Hierdie ROI moedig die ontwikkeling van bestaande en nuwe infrastruktuur aan (2)

Dit maak ander markte toeganklik en help met ekonomiese opheffing (2)

Die ontwikkeling van infrastruktuur in die ROI skep werksgeleenthede vir plaaslike inwoners (2)

Mense se inkomstes verhoog

Verminder armoede (2)

Die ROI inisier 'n groot verskeidenheid van ekonomiese aktiwiteite vir mense in die Ooskaap (2)

Die ROI moedig toerisme aan (2)

Toeriste koop ware en die ekonomie van die informele sektor groei (2)

Die groei van formele en informele besighede in die ROI verhoog die produktiwiteit en welstand van mense in die grensgebiede (2)

Die ROI met sy kusligging lok plaaslike en internasionale beleggers uit die privaatpraktyk (2)

Belegging in landbou vergroot die inkomste potensiaal vir boere in die landelike gebiede van die Ooskaap (2)

[ENIGE VIER - AANVAAR ANDER REDELIKE ANTWOORDE]

(4 x 2) (8)

AFDELING B: HUISWERK – ANTWOORDE

VRAAG 1:

- 1.1. Oorbruggingsnywerhede is nywerhed wat langs die bron van grondstowwe en verbruikers geleë is (2) ✓✓ [Konsep] (1 x 2) (2)
- 1.2. Goedere sal van een manier van vervoer na die ander verskuif word (2) ✓✓
Goedere verskuif van die skip na spoor of padvrag (2) ✓✓
[Enige EEN] (1 x 2) (2)
- 1.3. Naby woongebiede wat hulle aan besoedeling blootstel (2) ✓✓
(1 x 2) (2)
- 1.4. Naby die hawe omdat olie na SA ingevoer word (2) ✓✓
Dit is grootmaat goedere (2) ✓✓
Vragverbreingspunt (2) ✓✓ [Enige EEN] (1 x 2) (2)
- 1.5. Genereer inkomste (2) ✓✓
Verskaf werk (2) ✓✓
Per capita/persoonlike inkomste verhoog (2) ✓✓
Verhoog verdere nywerheidsontwikkeling (2) ✓✓
Beter lewenstandaard (2) ✓✓
Buitelandse valuta (2) ✓✓
Bydra tot die BBP (2) ✓✓
Voorsien 'n mark vir die grondstowwe (2) ✓✓
Verbeter infrastruktuur (2) ✓✓
Meer geskoolde werkers met 'n hoër inkomste(2) ✓✓
Verhoogde belastingbasis (2) ✓✓
[Enige DRIE. Aanvaar ander redelike antwoorde] (3 x 2) (6)
- 1.6. Goeie vervoernetwerk om grondstowwe na hawens te vervoer (2) ✓✓
Hawens laat die uitvoer van grondstowwe/ voltooide goedere toe (2) ✓✓
Genereer buitelandse inkomste (2) ✓✓
Goeie vervoernetwerk om produkte na markte te voervoer/ Vervoer skakel met ander nywerheidsgebiede (2) ✓✓
Hawens laat toe vir die invoer van voltooide goedere (2) ✓✓
Bevorder buitelandse handel (2) ✓✓
Vragverbreingspunt laat toe dat nywerhede ontwikkel (2) ✓✓
Vragverbreingspunt verskaf werk (2) ✓✓
Goeie vervoernetwerk skep werksgeleenthede (2) ✓✓
Naby geskoolde arbeid om nywerhede te bestuur (2) ✓✓
Naby ongeskoolde arbeid om in nywerhede te werk (2) ✓✓
Universiteitsnavorsing verskaf inligting vir kwarternêre dienste (2) ✓✓
[Enige VIER. Aanvaar ebnige ander redelike antwoorde. Verwys na beide] (4 x 2) (8)

VRAAG 2

- 2.1. Gereigstreeerde besigheid (2) ✓✓ (1 x 2) (2)
- 2.2. Aanvaar enige aanvaarbare voorbeeld (2) ✓✓ (1 x 2) (2)
- 2.3. Verskaf dienste (2) ✓✓ (1 x 2) (2)

- 2.4 Betaal nie belasting nie (2) ✓✓
 Besighede is nie geregistreed nie kan dus nie opgespoor word nie (2) ✓✓
 Lae winsgrens (2) ✓✓
 Baie is buitelanders wat die geld landuit vat (2) ✓✓
 Hulle handel onwettig op sypaadjies waarvoor hulle nie betaal nie. (2) ✓✓
(2 x 2) (4)
- 2.5. Plaaslike regering moet infrastruktuur ontwikkel en areas beskikbaar stel vir die informele sektor (2) ✓✓
 Reguleer die informele sektor deur lisensies as 'n vorm van belasting (2) ✓✓
 Samewerking tussen formele en informele sektor (2) ✓✓
 Maak plek vir informele aktiwiteite naby Taxi depots en treinstasies (2) ✓✓
 Ontwikkel vaardighede om besighede suksesvol te bestuur (2) ✓✓ (3 x 2) (6)

VRAAG 3:

- 3.1. Moderne industriële gebiede ontwikkel uitvoer-gedrewe nywerhede wat gemik is op ekonomiese ontwikkeling en die ontwikkeling van vaardighede te lok (2) ✓✓ [Konsep] 1 x 2 (2)
- 3.2. Koega (2) ✓✓ 1 x 2 (2)
- 3.3. Industriële groei te bevorder (2) ✓✓
 Infrastruktuur te verbeter (2) ✓✓
 Suid-Afrika se posisie in die globale mark te verbeter (2) ✓✓
 Buitelandse / plaaslike beleggings te lok (2) ✓✓
 Verdien buitelandse valuta deur die uitvoer van verwerkte goedere (veredeling) (2) ✓✓
 Die verbetering van die lewensgehalte van die mense (2) ✓✓
 Bevorder toerisme (2) ✓✓
 Vaardigheidsontwikkeling (2) ✓✓
 Skep werk (2) ✓✓
 Desentraliseer nywerhede (2) ✓✓
[Enige TWEE. Aanvaar ander redelike antwoorde] 2 x 2 (4)
- 3.4. Belasting verlagings / kortings vir 'n paar aktiwiteite en produkte (2) ✓✓
 Verminder koste vir die invoer van grondstowwe (2) ✓✓
 Ondersteuning in terme van innovasie en navorsing (2) ✓✓
 Aansporings soos subsidies (2) ✓✓ en verminder diens kostes (of voorbeelde) (2) ✓✓
 Belasting vakansies (2) ✓✓
 Regering bevorder besighede / beleggers / nywerhede in die gebied (2) ✓✓
 Besikbaarheid van industriële persele teen 'n goedkoper tarief (2) ✓✓
[ENIGE TWEE] 2 x 2 (4)

- 3.5. Werksgeleenthede (2) ✓✓
 Voorsiening van vaardighede (2) ✓✓
 Hoër inkomste (2) ✓✓
 Verbeterde lewenstandaarde (of voorbeelde) (2) ✓✓
 Verbeterde infrastruktuur en kommunikasie netwerke (2) ✓✓
 Verbeterde onderwys en gesondheid dienste deur middel van sosiale verantwoordelikheid (2) ✓✓
 [Enige DRIE. Aanvaar ander redelike antwoorde] 3 x 2 (6)

VRAAG 4:

- 4.1. Sentralisaie (2) ✓✓
 4.2. Suidwes Kaap (2) ✓✓
 4.3. PWV/Gauteng (2) ✓✓
 4.4. PWV/Gauteng (2) ✓✓
 4.5. Hawe (2) ✓✓
 Hoë reënval (2) ✓✓
 Digte bevolking (2) ✓✓
 Nywerhede wat ingevoerde grondstowwe (2) ✓✓ gebruik
 Arbeid - geskoolde en ongeskoolde (2) ✓✓
 Elektriese krag van die KZN steenkoolvelde (2) ✓✓ (5 x 2) (10)